

Handläggare
Mariell Sidén
Mariell.siden@bracke.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Motion (JVB) Angående hederskultur och hedersvåld

Vård- och socialavdelningens förslag till beslut

Motionen bifalls delvis genom att kommunen kommer att utreda behovet av och möjligheten till upprättande av en kommunövergripande handlingsplan.

Motivering

Punkt 2–6 av yrkandet i motionen avslås med motiveringen att Bräcke kommun redan har implementerade rutiner och riktlinjer inom vård- och socialavdelningen och kommunens förskolor och skolor, samt att kommunen inte har könsseparatistiska aktiviteter. Vidare kan kommunen inte förbjuda olika huvudbonader enligt dom i kammarrätt. Punkt 1 i yrkandet, avseende en kommunövergripande handlingsplan för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck kommer kommunen utreda möjligheterna att utveckla en sådan, där våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck ingår.

Sammanfattning av ärendet

Den 19 december 2024 inkom en motion om hederskultur och hedersvåld från Christer Olsson (JVB). Motionen innehåller sex yrkanden som sammanfattningsvis berör handlingsplaner för hedersrelaterat våld, upprättande av rutiner, utredningskrav, förbud mot hijad, burka och nigab, att kommunen motverkar könsseparatistiska aktiviteter samt att säkerställa insatser.

Det finns redan implementerade rutiner och riktlinjer för vård- och socialavdelningen samt kommunens skolor och förskolor, dock saknas en kommunövergripande handlingsplan mot våld i nära relation, som inkluderar hedersrelaterat våld. Bedömningen är att en sådan handlingsplan bör upprättas, där samtliga avdelningar är involverade i upprättandet. Kommunen kommer att utreda behovet av en handlingsplan och möjligheterna att upprätta en kommunövergripande handlingsplan.

Beskrivning av ärendet

Motionsläggaren har sex yrkanden:

1. *Att Bräcke kommun inför en handlingsplan med rutiner för att förebygga hedersrelaterat våld, uppmärksamma uttryck för hedersrelaterat våld samt aktivt förhindra att barn, unga, kvinnor och män utsätta för hedersrelaterat våld. Handlingsplanen ska även innehålla konkreta stöd- och skyddsåtgärder för hedersutsatta. Handlingsplanen ska vara kommunövergripande och gälla för alla förvaltningar och kommunala bolag.*

Fram till år 2020 hade Bräcke kommun en kommunövergripande handlingsplan samt riktlinjer gällande våld i nära relationer. År 2020 upphävdes handlingsplanen och nu finns *Riktlinje för våld i nära relationer* vilken innehåller anvisningar för kommunens arbete med den frågan, med syfte att de medborgare i kommunen som söker stöd ska mötas av rättssäkerhet och likabehandling inför lagen. Riktlinjen reviderades 2023 utifrån förändringar i lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd. Riktlinjen omfattar även hedersrelaterat våld och förtryck. Under 2024 har vård- och socialavdelningens interna rutin gällande våld i nära relationer reviderats och där arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har förtydligats. Vård- och socialavdelningen bedömer att kommunen behöver en kommunövergripande handlingsplan mot våld i nära relationer, där hedersrelaterat våld och förtryck ingår.

2. *Att det införs rutiner för samtliga förskolor, grundskolor, anpassad grundskola, gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola samt vuxenutbildningar för hur de ska agera vid misstanke om eller kännedom att en elev är utsatt för hedersrelaterat våld.*

Personal inom skolan har anmälningsplikt, vilket innebär att de måste anmäla oro till socialtjänsten. Vidare har personal möjlighet att vända sig till vårt länsgemensamma resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck för råd och stöd, samt kan konsultera socialsekreterare hos Individ- och familjeomsorgen vid behov av råd och stöd.

3. *Att det sätts krav på att socialtjänsten alltid ska utreda samtliga syskons behov av stöd- och skyddsinsatser i de fall ett av syskonen är aktuellt för utreseförbud. Finns det misstanke om att ett barn kommer att utsättas för ett hedersrelaterat bortförande så utgör det även en signal på att syskonen ska vara i riskzonen.*

Det finns upprättade riktlinjer och rutiner för hur socialtjänsten ska agera vid oro för barn, vilket inkluderar syskon, oavsett vad oron avser.

4. *Att det inte får användas hijab, burka och niqab för anställda på Bräcke kommun.*

Enligt dom i kammarrätten får inte kommunen förbjuda slöja, och det strider mot både regeringsformen och Europakonventionen. Skyddet för religionsfrihet i regeringsformen är absolut, och att inskränka religionsfriheten saknar författningsstöd i svensk rätt.

5. *Att kommunen aktivt, inom alla sina verksamheter, motverkar könsseparatistiska aktiviteter som cementerar könsroller och motverkar jämställdhet som till exempel könsseparata badtider, samt könssegregering i klassrum och i transportmedel till och från skolan.*

Bräcke kommuns skola har inte, och har inte heller tidigare haft, könsseparatistiska aktiviteter. I skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter, såsom alla människors lika värde och jämställdhet. I läroplaner finns skrivning kring hedersrelaterat våld och förtryck, kunskap om mänskliga rättigheter, jämställdhet, sexualitet, samtycke och relationer. I utbildningen ska elever få möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck. Elever som går i de obligatoriska skolformerna ska även få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Skolan har en likabehandlingsplan för varje skola.

6. *Att säkerställa att kvinnor som är eller har varit utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck får aktiva insatser av socialtjänsten. Dessa kvinnor är i stort behov av stöd och hjälp för att förhindra sin livssituation.*

Det finns upprättade riktlinjer och rutiner för hur socialtjänsten ska agera när personer utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Följsamhet till rutiner kontrolleras kontinuerligt.

Ekonomiska konsekvenser

En organisationsövergripande handlingsplan för våld i nära relationer förändrar inte de ekonomiska faktorerna gällande regelverket och stödinsatserna.

Barnkonsekvensanalys

Ett barnperspektiv ska särskilt beaktas i alla beslut som rör barn och barnkonsekvensanalyser ska göras vid behov.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-02-27

Motion angående hederskultur och hedersvåld 2024-12-19

Beslutet skickas till

Motionsläggaren

Vård- och socialavdelningen

Mariell Sidén
Verksamhetsutvecklare

Anneli Valter
Chef vård- och socialavdelningen